

08

දිව්‍යමග සර්‍ය කරන බෞද්ධ චක්‍රපිළිවෙත්

“වත්තං න පරිපුරෙන්නෝ න සීලං පරිපුරති” යන පාලි පාඨය ඔබ අසා තිබිය හැකි ය. එහි ඇත්තේ වත් පිළිවෙත් නොපුරන්නාගේ සීලය සම්පූර්ණ නො වෙයි යන අදහසයි. සීලයෙන් සම්පූර්ණ වීමට නම් ගිහි පැවිදි සෑම කෙනකු ම බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් අනුගමනය කළ යුතු වේ. “වෙය්‍යාවච්ච” නමින් හැඳින්වෙන්නේ ද එයයි. බෞද්ධයෝ විවිධ වන්දනා හා චතාවත්වල යෙදෙති. ඔවුන්ගේ ජීවිතයේ විවිධ අවස්ථා බුදු දහමින් පෝෂිත ය. නිවස, පාසල, විහාරස්ථානය ආදී සෑම ස්ථානයකට ම අදාළ පිළිවෙත් පෝෂණය වූයේ බුද්ධ දේශනා ඇසුරිනි.

වන්දනා හා චතාවත් අර්ථවත් ව හා ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්ත ව නොකරන්නේ නම් ඒ බෞද්ධකම අසම්පූර්ණ ය. බුදුරජාණන් වහන්සේට ගෞරවය දක්වන්නට එම පිළිවෙත් අර්ථාන්විත ව සිදු කළ යුතු වෙමු. අප වන්දනා හා වත් පිළිවෙත්වල යෙදෙන්නේ කිසිවකු සතුටු කිරීමට හෝ කාගේ හෝ නියමයක් නිසා හෝ නො වේ. ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ගෞරවයෙන් ඒවායෙහි යෙදෙන විට යහපත උදවන බව අප පිළිගන්නා බැවිනි. බෞද්ධ වන්දනා හා වත් පිළිවෙත් බෙහෙවින් ප්‍රසන්න ය. ගෞරවාන්විත ය. ඒවා ඉටු කරන විට බලවත් ශ්‍රද්ධාවක් උපදී. චිත්ත ප්‍රීතියේ උසස් ම තැනට අප ගෙන යන බව දැනෙයි. එකිනෙකා ලබා ගත් ධර්මාවබෝධයේ තරමට එහි සතුට විවිධ වේ. කෙසේ වුවත් අප වන්දනා හා චතාවත්වල යෙදීමේ දී කොතරම් දුරට අර්ථවත් ව, ශ්‍රද්ධාවෙන් යුක්ත ව ඒවා ඉටුකරන්නේ ද යන වග නැවත සිතා බැලිය යුතු ය.

පාසලේ දී, නිවසේ දී දිනපතා ම අපි වන්දනා හා චතාවත්වල යෙදෙමු. අපගේ උදෑසන කටයුතු ඇරඹෙන්නේ ද තෙරුවන් වැඳීමෙනි. විහාරස්ථානයේ පැවැත්වෙන විවිධ පිංකම්වල දී මෙන්ම පොහෝ දිනවලත් අපි වන්දනාවල යෙදෙමු. දුරබැහැර සිද්ධස්ථානවලට ද ගොස් වන්දනා හා චතාවත්වල යෙදෙමු. බුදු රජාණන් වහන්සේ උදෙසා විවිධ පූජා ද්‍රව්‍යයන් පූජා කරමු. පහන්, සුවඳ දුම්, මල්, පැන්, ගිලන් පස, ආහාර වර්ග, දහැන් ආදිය ඒවා අතර වේ. තෙරුවන් වදින සෑම විටක ම පාහේ අඩු ම තරමින් මල් ටිකක් හෝ පූජා කිරීම අපගේ සිරිත ය. වැඳුම්, පිදුම්, වත් පිළිවෙත්වල ගැඹුරු අර්ථයක් ඇති බව ඒවා පිළිබඳ විමසන විට අපට පෙනේ.

හිස් වැසුම් හා පාවහන් ගැලවීම

විහාරස්ථානයට ඇතුළු වන විට හිස් වැසුම් පාවහන් ගැලවීම අපේ සිරිතයි. එය උතුම් බෞද්ධ පිළිවෙතකි. විහාරස්ථානය තෙරුවන් වැඩ සිටින පූජනීය භූමියකි. ඒ ගැන අප තුළ ඇති අසීමිත ගෞරවය, ශ්‍රද්ධාව නිසා අපි එසේ කරමු. අප විහාර මලුවෙහි ගමන් ගන්නේ ද සන්සුන් ඉරියව්වෙනි. බුදු දහමින් අප ලද ශික්ෂණය නිසා පුද බිමට පිවිසෙන්නේ මෙමත්‍රිය, කරුණාව පෙරදැරි කරගෙන ය. එහි බෝපත් සෙලවෙන සිලි සිලි හඬ, අපගේ සිත් පහන් කරවයි. නිව් ගිය සිතින් තුනුරුවන් වඳින අප තුළ අපරිමිත ශ්‍රද්ධාවක් හා සතුටක් උපදියි.

අත් ධෝවනය කිරීම

වැදුම් පිදුම් කිරීමට ප්‍රථම මුහුණ කට සෝද දැන් දෙපා පිරිසිදු කර ගැනීම අපගේ සිරිතකි. පූජා ද්‍රව්‍ය පිළියෙල කිරීමට ප්‍රථම අපි හොඳින් අත් ධෝවනය කර පිරිසිදු කර ගනිමු. පූජා ද්‍රව්‍ය පිළියෙල කරන්නේ ද පිරිසිදු භාජනවල ය. පිරිසිදු අලංකාර වැස්මකින් ඒවා වසනු ලැබේ. මල් වට්ටි සකස් කරන්නේ ද කලාත්මක ව ය. පූජා කර අවසානයේ ආසනයෙන් ගිලන්පස ආදිය ඉවත් කර භාජන සෝදනු ලැබේ. මේ ක්‍රියාවලිය තුළ යහපත් කළමනාකරණයක් දැකිය හැකි ය. පිළිවෙළකට වැඩ කිරීම, පිරිසිදු බව, ක්‍රමානුකූල බව යනාදී එම හුරුපුරුදුකම් මගින් බෞද්ධ ජීවිතයට ලබා දී ඇත්තේ අපූරු ශික්ෂණයකි.

තෙරුවන් වැඳීමේ දී අප වාඩිවන පිළිවෙළක් ද තිබේ. පිරිමි පාර්ශ්වය බද්ධ පර්යංකයෙනුත්, ගැහැනු උදවිය අර්ධ පර්යංකයෙනුත් වාඩි වෙති. එය පහසු මෙන් ම ශරීර සෞඛ්‍යයට ද හිතකර ඉරියව්වකි. ධර්ම දේශනයට සවන් දීමේ දී සැදැහැති පිරිස් එකත්පස් ව වාඩිවෙති. එහි ද ගැඹුරු අර්ථයක් ඇති බව සිතිය යුතුය. උතුමන් ඉදිරියේ වාඩි වීමේ දෙස පිළිබඳ ව මෙහි දී අප අවබෝධකර ගත යුතු ය. ස්වාමීන් වහන්සේට සම සම ව වාඩි වීම සුදුසු නො වේ. හරියට ම උන්වහන්සේගේ ඉදිරියෙන් සිටීම හෝ පිටුපසින් සිටීම හෝ සුදුසු නො වේ. ඉදිරිපසත් නො වන පිටුපසත් නො වන සම සමවත් නො වන ලෙස එකත්පස් ව වාඩි වීම මෙහි සුදුසු පිළිවෙතයි. මින් ප්‍රකට වන්නේ ශ්‍රද්ධාව හා අසීමිත ගෞරවයයි.

මළ අභමඤ්ච

විහාරස්ථානය අලංකාර පුණ්‍ය භූමියකි. එහි වැඩ වාසය කරන ස්වාමීන් වහන්සේලා වටපිටාව පිරිසිදු ව හා අලංකාර ව තබා ගැනීමට නොමඳ ව වෙහෙසෙති. අප වැදුම් පිදුම් කරන විහාරස්ථානය අපවිත්‍ර නො කිරීමට ද අපි වග බලා ගත යුතු

වෙළු. පොහෝ දිනට වැඩිහිටියන් සමග එහි ගොස් මළපෙත් මං ඇමද පරිසරය පවිත්‍ර කිරීම සැදුහැකි දරුවන්ගේ යුතුකමකි. මේවා බෞද්ධ වත් පිළිවෙත්වලට අයත් වන අතර පරිසර සංරක්ෂණය හා අලංකාර කිරීම පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති ද මෙයින් පෙන්නුම් කරයි.

සීලයක පිහිටා වන්දනා කිරීම

තෙරුවන් වැදීම සීලයක පිහිටා කළ යුතු ය. අපි තෙවරක් නමස්කාරය කියා තෙරුවන් වදිමු. ගාථා හා පාඨ ශබ්ද නගා නිවැරදි උච්චාරණයෙන් යුතුව ගායනා කළ යුතු ය. වන්දනා ගාථා, ස්වාමීන් වහන්සේ ඉතා මනරම් ව දේශනා කළ ද, බොහෝ දෙනා ඒවා කට තුළ මුමුණමින් කියනු ඇසේ. ඒවා නිවැරදි ව ශබ්ද නගා කීමෙන් වන්දනාව අර්ථවත් වේ. පිරිසක් වන්දනා කරන විට තවත් අය විහාර බිම ඒ මේ අත ඇවිදිති. සංවර ව හැසිරෙමින්, නංගිලා මල්ලිලාට ද ආදර්ශයක් වීමට අපි වග බලා ගත යුතු වෙමු. වන්දනාකරුවන් පූජා භූමිවල හැසිරෙන විට අන් අයට බාධාවක් කරදරයක් නො වන පරිදි හැසිරිය යුතු වේ. මේ සියලු පිළිවෙත්වලින් පැහැදිලි වන්නේ ගෞරවය, කැටිකරගත් ශ්‍රද්ධාවයි. එපමණක් නොව බුදුරදුන් අනුදූත වදළ නිවැරදිව කය හැසිරවීමේ ක්‍රමවේදය තුළ ගොඩ නැගුණු නිවැරදි සෞඛ්‍ය පුරුදු ද මෙහි ක්‍රියාවට නැගෙයි.

වන්දනාවේ යෙදෙමින්

මීට අමතර ව සියලු ම බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් මගින් අර්ථවත් පණිවිඩ ගෙන එනු ලැබේ. සංඝ සමාජය තුළ ද සාමූහිකත්වය හා සහජීවනය දක්නට ලැබේ. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බව සැබෑ ලෙස පෙන්නුම් කරන හොඳ ම තැන විහාරස්ථානයයි. සම්පත් රැකගැනීම පිළිබඳ ව යහපත් ආකල්ප උගත යුත්තේ ද එහි දී ය. බෞද්ධ කළමනාකරණය තුළින් යහපත් සංහිදියාවක් ගොඩ නැගී ඇති බව අප තේරුම් ගත යුතු ය.

විහාරස්ථානය තුළ විද්‍යාමාන වන වැදූම් පිදුම් වත් පිළිවෙත්වල දක්නට ලැබෙන්නේ ආදර්ශවත් කළමනාකරණයකි. කායික හා මානසික නිරෝගතාව, යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු, සරල හා සැහැල්ලු ජීවිතය එහි අගය කර තිබේ. පරිසර සංරක්ෂණය පිළිබඳ ව උසස් පණිවිඩයක් ද ගෙන එනු ලැබේ. තෙරුවන් වැඩ සිටින විහාර භූමිය මෙන් ම ඒ හා බැඳුණු පිළිවෙත් සියල්ල කරුණාව, මෛත්‍රිය මත ගොඩ නැගී ඇත. ගෞරවය හා ශ්‍රද්ධාව ඒ තුළින් බෞද්ධයන් තුළ දියුණු වෙයි. බිඳුණු සිත් පහන් කරන, පහන් වූ සිත් ආධ්‍යාත්මික දියුණුව කරා ගෙන යන යහපත් පිළිවෙත් රටාවක් බෞද්ධකම තුළ කැපී පෙනේ. මෙම පිළිවෙත්වල අර්ථවත් බව වටහා ගෙන විචාරශීලී ව කටයුතු කිරීම ශිෂ්‍ය ජීවිතයේ වගකීමකි. ඉදිරි පරම්පරාවට යහපත් දේ ගෙන යන දූ දරුවන් වශයෙන් නිවැරදි පිළිවෙත්වල යෙදීමට අපි අදිටන් කර ගත යුතු වෙමු. පාසල, නිවස, විහාරස්ථානය ඇතුළු සමාජයේ සෑම තැනක ම බෞද්ධ දරුවකු ගේ පිළිවෙළ සිත් ගන්නාසුලු විය යුතු ය.

සාරාංශය

බෞද්ධයන් වන අපි විවිධ වන්දනා හා වත් පිළිවෙත්වල යෙදෙමු. අප වන්දනා හා වත් පිළිවෙත් කොතෙක් කළ ද, ඒවා ශ්‍රද්ධාවෙන් හා ගෞරවයෙන් ඉටු නොවන අවස්ථා ඇත. බෞද්ධකම අර්ථවත් වන්නේ ඒවා නිවැරදි ව ඉටු කරන්නේ නම් පමණි. නිවස, පාසල, විහාරස්ථානය යන ස්ථානවල විවිධ වත් පිළිවෙත් සිදු වේ. ඒවා බුදු දහමින් පෝෂණය වී තිබේ. සිලයෙන් සම්පූර්ණ වීමට නම් ගිහි පැවිදි සියල්ලන් ම වත් පිළිවෙත් අනුගමනය කළ යුතු වේ. එම වන්දනා හා වතාවත් නිවැරදි ව ඉටු කරන විට අපට යහපතක් ම වෙයි. ඒ සමග ම මනා කළමනාකරණය, පරිසර සංරක්ෂණය, කායික මානසික නිරෝගතාව, වාමි බව, සැහැල්ලු බව ආදී බොහෝ දේ අපට බෞද්ධ වත් පිළිවෙත් ඇසුරෙන් ජීවිතයට එක් කර ගත හැකි ය.

ක්‍රියාකාරකම්

01. විහාරස්ථානයේ දී ඔබ පිළිපදින වත් පිළිවෙත් සතරක් පාඩම ඇසුරෙන් සොයා ලියන්න.
02. “අර්ථවත් ව වන්දනා හා වතාවත්වල යෙදෙමු” යන මාතෘකාව යටතේ රචනයක් ලියන්න.

පරිවර්තම

බුද්ධ ධර්මය උගන්වන ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමිය හෝ සමග ගමේ විහාරස්ථානයට ගොස්, ගරු ස්වාමීන් වහන්සේගේ උපදෙස්, අනුශාසනා ඇති ව නිවැරදි ව වන්දනා හා වතාවත්වල යෙදෙන වැඩ සටහනක් සැලසුම් කර, ක්‍රියාත්මක කරන්න.

